

Objaśnienia do Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2011-2017

Wieloletnia prognoza finansowa sporządzana jest w celu przeprowadzenia oceny sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego przez organy JST, jej mieszkańców, instytucje finansowe, organy nadzoru oraz wszystkich pozostałych zainteresowanych. Tworzenie projekcji dochodów i wydatków budżetowych obrazujących sytuację finansową Jednostki Samorządu Terytorialnego w przyszłych latach pozwala na dokonanie analizy możliwości inwestycyjnych JST oraz ocenę jej zdolności kredytowej. Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Wilczyn przygotowana została na lata 2011 – 2017. Długość okresu objętego prognozą wynika z art. 227 ust. 2 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

Metodykę zastosowaną w WPF można przedstawić w następujący sposób:

$$\begin{aligned} & \text{Dochody ogółem} \\ & - \text{Wydatki bieżące (bez obsługi długu)} \\ & + \text{nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych powiększona o wolne środki} \\ & \hline = \text{Środki do dyspozycji na obsługę długu i wydatki majątkowe} \\ & \quad - \text{splata i obsługa długu} \\ & \hline = \text{ŚRODKI DO DYSPOZYCJI NA WYDATKI MAJĄTKOWE} \\ & \quad - \text{Wydatki majątkowe} \\ & \hline \\ & = \text{nadwyżka/deficyt środków finansowych} \\ & \quad + \text{kredyty/pożyczki/obligacje} \\ & \hline \\ & = \text{WYNIK FINANSOWY BUDŻETU} \end{aligned}$$

Zastosowana metodyka obrazuje sytuację finansową Gminy oraz pozwala na ocenę jej zdolności kredytowej i analizę możliwości inwestycyjnych. Odzwierciedla ona przepływ środków pieniężnych w kolejnych latach.

Bazę do obliczeń stanowią zweryfikowane dane, będące wynikiem dokładnej analizy danych historycznych, dotyczących wykonania budżetów Gminy za ostatnie 2 lata.

Na podstawie danych historycznych opracowane są założenia odnośnie kształtowania się poszczególnych kategorii dochodów i wydatków budżetowych w kolejnych latach, w efekcie czego można policzyć wartość tzw. nadwyżki operacyjnej.

Nadwyżka operacyjna to część budżetu Gminy, która może zostać wykorzystana na spłatę zaciągniętych przez Gminę kredytów/pożyczek. Pozostała część może być wykorzystana na finansowanie inwestycji.

Wartość nadwyżki operacyjnej oraz ich udział w dochodach są podstawowymi miernikami kondycji finansowej. Im wielkości te są większe, tym w lepszej jest ona kondycji finansowej.

	2008 rok	2009 rok	Wykonanie 2010	2011 rok
dochody bieżące	15.751.097,33	15.827.567,91	16.405.833,48	15.878.984,00
wydatki bieżące	12.643.482,12	12.854.103,76	13.749.339,02	13.956.954,45
nadwyżka operacyjna	3.107.615,21	2.973.464,15	2.656.494,46	1.922.029,55
wydatki majątkowe	2.712.041,43	3.873.871,83	8.193.832,59	5.309.915,58
dochody majątkowe	337.856,90	1.201.453,85	1.715.575,24	6.166.359,03
nadwyżka finansowa	733.430,68	301.046,17	-3.821.762,89	2.778.473,00

Po określeniu wartości nadwyżki operacyjnej można przystąpić do dalszej części analizy. Obejmuje ona obsługę kredytów i pożyczek. Po odjęciu obsługi zadłużenia określona zostaje wielkość środków możliwych do wydatkowania na inwestycje w danym roku. Wartość ta w WPF została nazwana jako środki do dyspozycji na wydatki majątkowe.

Wartość ta określa maksymalną kwotę, jaką Gmina może wydać w kolejnych latach na realizację programu inwestycyjnego ze środków własnych. Gmina może realizować inwestycje, przekraczające tę wartość, korzystając z nadwyżek finansowych z lat poprzednich oraz z zewnętrznych źródeł finansowania.

Wolne środki po inwestycjach wskazują na nadwyżkę, bądź z reguły na niedobór środków pieniężnych na realizację założonych planów inwestycyjnych. Wartość ta, w zależności od tego, czy jest dodatnia, czy też ujemna, wskazuje na ewentualną potrzebę finansowania zewnętrznego. Gmina w zależności od tego, czy posiada środki finansowe z poprzednich lat, może zdecydować się na finansowanie takich inwestycji z nadwyżek z lat poprzednich, jak również może zaciągnąć kredyty, pożyczki.

ZAŁOŻENIA DO PROGNOZY DOCHODÓW I WYDATKÓW BIEŻĄCYCH

Odległy czas prognozowania zwiększa ryzyko niewłaściwego oszacowania wartości przyjętych w prognozie w odniesieniu do faktycznie uzyskanych. Zwracając uwagę na kroczący charakter prognozy, która corocznie będzie nowelizowana przyjęto następujące założenia:

- dla roku 2011 przyjęto wartości wynikające z projektu budżetu;
- dla lat 2012-2017 przyjęto sposób prognozowania, poprzez indeksację o poszczególne wskaźniki oraz korekty merytoryczne;

Podzielenie prognozy w powyższy sposób pozwala na realną ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych Gminy. Niestabilność i nieprzewidywalność cykli gospodarczych nakazuje zachowanie szczególnej ostrożności dla prognoz długookresowych. Ponadto brak stabilnego odniesienia dla długofalowej polityki finansowej samorządu oraz znaczna zmienność budżetów gmin w ciągu ostatnich dziesięciu lat wymuszają określenie granicy rozwoju samorządu terytorialnego.

Dla prognozy w latach 2012-2017 przyjęto co następuje:

- poziom inflacji (mierzonej wskaźnikiem wzrostu cen dóbr i usług konsumpcyjnych) - w badanym okresie:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Inflacja	2,3 %	3,00 %	3,00%	2,3 %	2,3 %	2,3 %	2,00 %

W celu obliczenia nominalnej wielkości zarówno dochodów budżetowych, jak i wydatków bieżących w kolejnych latach prognozy, jako podstawę do projekcji poszczególnych pozycji budżetu przyjęto wartość planu budżetu na rok 2011 i dla kolejnych lat wielkość tą indeksowano dla wszystkich pozycji o wielkość inflacji.

Obsługa długu publicznego

Do 2017 roku jednostka będzie spłacać zobowiązania zaciągnięte we wcześniejszych latach oraz planowane do zaciągnięcia w roku 2011. Na koniec 2010 r. zadłużenie Gminy z tytułu zaciągniętych wcześniej pożyczek i kredytów wynosi 4.475.511,13 zł. Na rok 2011 zaplanowano zaciągnięcie pożyczki z Banku Gospodarstwa Krajowego w wysokości 478.777,00 zł. Planowany wskaźnik zadłużenia na koniec 2011 roku wyniesie 5,53 % i będzie się zmniejszał w latach następnych. Łączne obciążenie budżetu z tytułu spłaty zadłużenia wyniesie w 2011 roku 14,94 % w związku ze spłatą pożyczki z BGK w kwocie 2.953.000,00 zł na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Zaciągnięte oraz planowane do zaciągnięcia zobowiązania wynikają z finansowania inwestycji gminnych ponad poziom, wynikający z dostępnych, własnych środków budżetowych.

Wzrost dochodów i wydatków bieżących w latach 2008-2010 cechowała duża dynamika. Różnica między dochodami a wydatkami bieżącymi była w niektórych latach stosunkowo

wysoka, co powodowało generowanie pewnych środków własnych na inwestycje. W kolejnych latach od roku 2011 dochody bieżące i wydatki bieżące będą systematycznie wzrastały, zgodnie z założeniami przyjętymi dla niniejszej prognozy.

Wynikiem prognozy dochodów i wydatków bieżących jest szacunek dwóch wartości:

- wolnych środków, czyli różnicy pomiędzy dochodami ogółem i wydatkami bieżącymi w kolejnych latach
- wolnych środków na inwestycje, czyli wolnych środków pomniejszonych o kwoty obsługi istniejącego już zadłużenia.

Chcąc realizować inwestycje powyżej kwoty wyznaczonej wolnymi środkami na inwestycje, jednostka będzie musiała je finansować z kredytów i pożyczek.

Dla zmierzenia możliwości zaciągania nowych zobowiązań niezbędna jest analiza zarówno pod kontem wymogów ustawy o finansach publicznych z 2005 roku jak również „nowej” ustawy z 2009 r. Ustawa z 2005 r. ma zastosowanie dla budżetów lat 2011 – 2013 i obowiązuje w tym okresie ograniczenie długu do kwoty 60% dochodów, jak również limit obsługi długu do 15% dochodów.

Do czasu obowiązywania „starej” ustawy o Finansach Publicznych progi zadłużenia i spłaty długu utrzymują się na bezpiecznym poziomie, co w przypadku braku dochodów ze sprzedaży mienia, pozwoli na wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania.

Dla roku 2014 i lat następnych wyznacznikiem możliwości finansowych jednostki do obsługi zadłużenia jest limit wyznaczony ustawą o finansach publicznych z 2009 r.

WYNIKI PROGNOZY DOCHODÓW I WYDATKÓW BIEŻĄCYCH NA LATA 2011-2017

I. Do opracowania WPF wykorzystano historyczne materiały źródłowe dotyczące wykonania dochodów i wydatków za lata 2008 – 2009, założenia makroekonomiczne przyjęte

w Wieloletniej Prognozie Finansowej Państwa, zgromadzone informacje o faktach dotyczących gospodarki finansowej, a także wiedzę o planowanych zamierzeniach wynikających z różnych dokumentów obowiązujących na terenie gminy. Na rok 2012 zaplanowano dochody znacznie mniejsze niż na rok 2011. Związane jest to ze zmniejszeniem planowanych dochodów majątkowych. Na rok 2011 zaplanowano przychody (pożyczka BGK) w wysokości 478.777,00 zł oraz rozchody w kwocie 3.257.250,00 zł w tym: spłata pożyczki z Banku Gospodarstwa Krajowego na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – 2.953.000,00 zł, spłaty wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów –

304.250,00 zł. Od roku 2012 do 2017 zaplanowano w rozchodach spłaty pożyczek i kredytów zgodnie z zawartymi umowami. Ponadto na rok 2012 zaplanowano spłatę pożyczki z BGK w kwocie 478.777,00 zł na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

- II. Na podstawie przyjętych założeń powstała prognoza dochodów i wydatków na lata 2011 – 2017. Na lata 2012 – 2017 ustalono wzrost dochodów na poziomie od 2 do 3 %. Dochody bieżące odgrywają istotną rolę dla finansów gminy, ponieważ determinują wydatki bieżące. Gmina nie będzie mogła uchwalić budżetu, w którym wydatki bieżące będą przekraczać dochody bieżące (art. 242 Ustawy o Finansach Publicznych, Dz. U. Nr 157 poz.1240). Zważając na tempo wzrostu wydatków bieżących w latach poprzednich, zwiększający się zakres zadań własnych gmin, coraz większy udział wydatków sztywnych, planowany wzrost podatku VAT, utrzymanie wydatków bieżących na takim poziomie będzie wymuszało rezygnację z niektórych wydatków gminy lub zmniejszenie zakresu realizacji zadań gminy.